

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Pongrácz & Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Pongrácz Tibor ügyvéd) által képviselt Buda Fuvarozó Kft. (Budapest) I.r., az S.B.G. K. Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Bérczés Róbert ügyvéd által képviselt City Taxi Szövetkezet (Budapest) II.r. és Főtaxi Rt. (Budapest) III.r., a dr. Birkás Miklós ügyvéd által képviselt Taxi 2000 Kft. (Budapest) IV.r., a Dr. Balázs Katalin Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Balázs Katalin ügyvéd) által képviselt 6 x 6 Taxi Kft. (Budapest) V.r., az S.B.G. K. Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Bérczés Róbert ügyvéd által képviselt Budapest Taxi Kft. (Budapest) VI.r., és a Cél Gazdasági Kft. (ügyintéző: Farkas Péter felszámoló) által képviselt Rádió Taxi ÁSZ Kft. „fa” (Budapest) VII.r. felpereseknek a dr. László Ildikó Katalin ügyvéd által képviselt Gazdasági Versenyhivatal (Budapest, hivatkozási szám: Vj-114/2002) alperes ellen versenyügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2009. évi november hó 12. napján kelt 3.K.32.482/2006/44. számú és 53. sorszám alatt kijavított ítélete ellen az I.r. felperes által 48., a II, III., VI. r. felperesek által 49., a IV.r. felperes által 47., míg az alperes által 50. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán az alulírott helyen 2011. évi április hó 27. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján meghozta a következő

Í T É L E T E T :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott rendelkezéseit nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit megváltoztatja és az V. r. felperes keresetét is elutasítja, egyebekben helybenhagyja azzal, hogy az I-IV. r. és VI. r. felpereseket külön-külön 15.000 (azaz tizenötezer) - 15.000 (azaz tizenötezer) forint kereseti illeték terheli.

Kötelezi az I-IV. és VI. r. felpereseket külön-külön arra, hogy 15 napon belül fizessenek meg az alperesnek 50.000 (azaz ötvenezer) - 50.000 (azaz ötvenezer) forint másodfokú perköltséget, míg az V. r. felperest arra, hogy ugyancsak 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 100.000 (azaz egyszázezer) forint együttes első- és másodfokú perköltséget.

Kötelezi végül az I-IV. és VI. r. felpereseket arra, hogy - az illetékügyekben eljáró hatóság külön felhívására - fizessenek meg az államnak külön-külön 24.000 (azaz huszonnégyezer) - 24.000 (azaz huszonnégyezer) forint fellebbezési illetéket, míg az V. r. felperest arra, hogy - ugyancsak az illetékügyekben eljáró hatóság külön felhívására - fizessen meg az államnak 15.000 (azaz tizenötezer) forint kereseti és 36.000 (azaz harminchatezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS

Az alperes hét fuvarszervezéssel foglalkozó és egy alkalmazott taxisokkal működő vállalkozással szemben versenyfelügyeleti eljárást indított, mert vélelmezte, hogy azzal a magatartásukkal, hogy alapdíjaikat 2002. július hónapban egységesen 300 forintra emelték, megsértették a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvénynek (a továbbiakban: Tpv.) a versenykorlátozó megállapodás és összehangolt magatartás tilalmát szabályozó 11.§-át.

Az alperes eljárása eredményeként a 2003. március 19. napján kelt Vj-114/2002/67. számú határozatában megállapította, hogy a felperesek azzal, hogy megbeszéléseket követően 2002. június 17. és július 15. között egységesen 300 forintban állapították meg a személytaxi szolgáltatás alapdíját, versenykorlátozó módon összehangolták piaci magatartásukat; ezt meghaladóan az eljárást megszüntette, és a felpereseket eltérő összegű bírsággal sújtotta. Megállapította, hogy a beszerzett iratok alapján a felperesek között megegyezés jött létre a tekintetben, hogy a személyi szállítás díjai túlzottan alacsonyak, azokat közelíteni kell az árak megállapításáról szóló 1990. évi LXXXVII. törvény felhatalmazása alapján elfogadott, a személytaxi szállítás díjának legmagasabb hatósági árként történő megállapításáról és annak alkalmazási feltételeiről szóló 31/1998. (VI. 16.) Fővárosi Közgyűlési rendelet (a továbbiakban: R.) szerint megengedett maximum értékekhez és ennek érdekében egységes díjemelés szükséges. A felperesek versenykorlátozó célú és hatású magatartása a Tpv. 11.§-ába ütközik. Hangsúlyozta, hogy amennyiben a versenytársak a díjemelés szükségességéről tárgyalnak, kinyilvánítják egymás előtt ezen szándékukat, azt közös célnak tekintik, különösen ha ezt követően egységes mértékkel és összegre emelik díjaikat, vagy annak egy meghatározó elemét, ha az nem is megállapodásnak, de mindenképpen összehangolt magatartásnak minősül. A spontán párhuzamos, piacvezető vállalkozást követő áremelési hullámot cáfolják a vizsgálat során feltárt bizonyítékok, tanúvallomások, valamint a realizált alapdíj forintra megegyező mértéke. Valódi erős verseny esetében egy díjemelés látva egy másik vállalkozás számára nem ésszerű pontosan ugyanarra a szintre emelni az alapdíjat. Nem mond ellent a díjemelések mögötti akarategyezésnek az a tény, hogy nem

ugyanazon a napon, hanem bizonyos időszakban, eltérő időpontokban érvényesítették a díjemelést. Mindezek alapján az a vállalkozás volt részese a Tpv. 11.§-ába ütköző megállapodásnak vagy összehangolt magatartásnak, amely bizonyítottan kifejezte a többiekkel egybekapcsolódó díjemelési szándékát, akár oly módon, hogy aktívan vagy passzívan részt vett ilyen megbeszélésen és utána ő maga, illetve a hozzá kötődő taxisok is annak megfelelően emelt díjat. A 2002. évi díjemelést megelőzően két- és többoldalú egyeztetések folytak a felperesek között. Valamennyi felperes legalább egy olyan kamarai tanácskozáson részt vett, amikor téma volt a fixtarifa kérdése és a kedvezmények mértéke. A felperesek állították, hogy megállapodás ugyan nem jött közöttük létre, de egyetértettek abban, hogy díjaikat közelíteni kell a R.-ben megszabott maximum értékekhez. Nem indokolhatta az egységes díjemelést az üzemanyag 2002. júliusi drágulása, egyrészt mert az V.r. felperes már júniusban meglépte az alapdíj emelését, másrészt, amennyiben a költségek emelkedését át kell terhelni a fogyasztókra, úgy azt ésszerűen az üzemanyagfüggő kilométerdíj emelésével lehetett volna megtenni. A magatartásuk egyedi mentesítését kérő felperesek a fix tarifa és a hatósági szabályozásból egységesen eredő előnyöket hangsúlyozták és nem a vizsgált versenykorlátozó magatartás pozitívumait emelték ki a Tpv. 17.§-ának (1) bekezdésében írtak szerint. Az egységesen magasabb szintre emelt árak nem következménye a szolgáltatás minőségének javulása, ugyanis az egyedül a felpereseknek kedvező, a fogyasztó nem jut előnyhöz, sőt károsodik. A Tpv. 17.§-ának (1) bekezdésében foglalt feltételeknek együttesen kell fennállniuk, amennyiben egy nem teljesül, akkor nem szükséges kitérni a többi feltételre. A felperesek hivatkoztak a Vj-80/1991. számú versenyfelügyeleti eljárásban meghozott határozatra, valamint az azt megváltoztató fővárosi bírósági ítéletre, amely mentesítésben részesítette a taxis vállalkozásokat. Ez a jelen ügyben nem volt értékelhető mert a kb. 10 évvel korábbi piaci körülmények jelentősen különböztek az eljárásban vizsgáltakétól, valamint a mentességre vonatkozó jogszabályi rendelkezések is eltérőek voltak, ezért az akkori végkövetkeztetések nem alkalmazhatók. A felperesek terhére rótt jogsértés miatt a Tpv. 78.§-ának (1) és (2) bekezdésében foglaltak alapján szabta ki az enyhítő és súlyosító körülmények értékelése mellett a különböző összegű bírságokat.

A felperesek kereseteikben jogsértés hiányában, avagy a mentesülés feltételeinek fennállása miatt az alperesi határozat megváltoztatásával a bírság törlését kérték. A felperesek lényegében a verseny-felügyeleti eljárásban tett érdemi védekezésükben kifejtett érveiket ismételték meg. Álláspontjuk szerint az alperes a bizonyítékok beszerzésére és felhasználására vonatkozó garanciális szabályokat megsértette. Egyezően hivatkoztak arra, hogy az alapdíj emelése mögött az az objektív, tőlük független indok állt, hogy 2002. július 01-jével emelkedett a benzin jövedéki adó tartalma. Ez olyan objektív külső körülménynek minősült, amely valamennyi piaci résztvevőt hasonló lépésre készített. Véleményük szerint a Tpv. 17.§-a szerint a mentesülési feltételek fennállt, e körben utaltak a versenyhatóság Vj-80/1991. számú határozatának bírósági felülvizsgálata során meghozott ítéletre. Vitatták a jogsértés miatt terhükre kiszabott bírságok összegét is.

Az alperes a határozatában foglaltak fenntartása mellett a felperesi keresetek elutasítását kérte. Hangsúlyozta, hogy a vizsgálók nem terjeszkedtek túl azokon a jogosítványaikon, amelyeket a Tpv. 65.§-ának (1) bekezdése biztosít. Az üzleti

tevékenységgel kapcsolatos iratok megtekintése (az ügyfél beleegyező jóváhagyó magatartása miatt) nem jelent olyan mértékű beavatkozást a vállalkozások „magán autonómiájába”, mely indokolná az előzetes bírói jóváhagyást. A mentesülés feltételeit a felperesek nem igazolták. Hangsúlyozta, hogy a bírság számítása és mérlegelése megfelelt a Tpvt. 78.§-ában foglaltaknak.

Az elsőfokú bíróság - a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.207/2005/10. számú döntése folytán megismételt eljárásban meghozott - ítéletével az alperes Vj-114/2002/67. számú határozatát részben megváltoztatta és az V.r. felperest érintően a jogsértés megállapítását és a bírság kiszabását mellőzte és vonatkozásában az eljárást megszüntette. Egyebekben a felperesek keresetét elutasította. Indokolása szerint az alperes eljárása a tényállás tisztázása körében jogszerű volt, mert a vizsgálók a Tpvt. 65.§-a szerint jártak el, amelyhez bírói engedély nem volt szükséges. Az irányadó tényállás ismeretében megállapítható volt, hogy 2002. június 17. és július 15. között a felperesek (V.r. felperes kivételével) megbeszéléseiket követően, azt a gyakorlatban megvalósítva, díjemelést alkalmaztak. E körben helytállóan vont le az alperes azt a következtetést, hogy ha a felperesek között megállapodás nem is jött létre, azonban közöttük az összehangolt magatartás mindenképpen megvalósult. Ezt erősítette meg a perben kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleménye is; miszerint a személyi fuvarozás piaci szereplőinek, a szolgáltatóknak az áremelését a vizsgált időszakban döntően nem saját üzleti méretük, szervezeti struktúrájuk, hanem többé-kevésbé egységes azon piaci koncepciójuk motiválta, amely a tarifa egységesítés irányába mutatott. Az üzemanyagárak 2002. tavaszán, illetve nyarán (a jövedéki adó összegének emelésével) sem érte el a 2001. évi 3. negyedévi átlagos árszintet, és 2002. nyarán sem haladta meg a 2000. második félévben érvényes értéket. Drasztikus, konkrét időponthoz kapcsolódó olyan üzemanyagár emelkedéséről, amely 2002. nyarán egyidejű áremelést indokolhatott volna, nem lehet beszélni, és egyéb olyan közgazdasági, vagy versenypiaci körülmény sem merült fel a vizsgált időszakban, amely a párhuzamos magatartást kiválthatta volna. Ilyen tényezőt az üzemanyag áremelésen kívül a felperesek sem jelöltek meg.

Arra az álláspontra helyezkedett azonban, hogy az V.r. felperes jogsértő magatartása vonatkozásában az alperes határozata semmiféle konkrét bizonyítékot nem tartalmazott. E körben az egyes határozati pontok kiemelésével a következő megállapításokat tette: nem bizonyította az alperes, hogy az V.r. felperesnek tudomása volt arról, hogy a piacvezetők 2001-ben eldöntötték, hogy tarifát emelnek (26. pont). A Magyar City Taxisok Országos Szövetsége által szervezett tarifa-kupán (a továbbiakban: tarifa-kupa) nem vett részt (32. pont). A többi vállalkozástól eltérő időpontban emelte meg az árait (44. pont), és egyetlen más vállalkozással sem folytatott tárgyalásokat. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara ülésén megjelent, de ezzel csupán tagi kötelezettségének tett eleget (45. pont). Nem nyert igazolást, hogy a két- és több oldalú egyeztetésekben részt vett volna (62. pont). Mindezekre figyelemmel semmiféle tény vagy bizonyíték nem támasztotta alá, hogy az V.r. felperes bármelyik megbeszélésen részt vett volna, vagy összehangolt magatartást tanúsított volna, ezért vele szemben a versenyfelügyeleti eljárás megszüntetéséről határozott. Rögzítette, hogy a Tpvt. 20. §-a szerint a felperesek nem tudtak olyan körülményeket bizonyítani, amelyek azt igazolnák, hogy a mentesülés feltételei esetükben fennállnak. Az alperes a Tpvt. 78.§-a alapján eljárva a jogsértést elkövető felperesek vonatkozásában megalapozottan határozott a velük szemben alkalmazott

jogkövetkezményekről. Döntéséből a mérlegelés szempontjai megállapíthatóak, a bizonyítékok értékelésének okszerűsége kitűnik, a kiszabott bírságok nem minősíthetők túlzottan súlyosnak, vagy aránytalannak, azok megfelelnek a generális-és speciális prevenció céljainak.

Az I.r. felperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és az eljárás jogsértés hiányában történő megszüntetését, míg másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra való utasítását kérte. Sérelemzte, hogy az elsőfokú bíróság nem tulajdonított megfelelő jelentőséget az alperes eljárási szabályokat súlyosan sértő magatartásának, többek között annak a ténynek, hogy jogellenesen, nem tisztázott forrásokból jutott olyan dokumentumok birtokába, amelyeket bizonyítékként használt fel. A rendelkezésre álló nyilatkozatokból egyértelműen az a következtetés vonható le, hogy a vizsgálók maguk vették kézbe a dokumentumokat tartalmazó aktákat, lapozgatták, vizsgálták azokat, tetszésük szerint kutattak az adott szobában fellelhető iratok és egyéb tárgyak között. Épp ezen speciális intézkedések vonatkozásában rendelkezik a Tpvt. 65/A.§-a, garantálva az ügyfél jogait az eljárás során, védve a hatósági túlkapásoktól. Hangsúlyozta, hogy kartellt csak az létesíthet, akinek módja van arra, hogy a megállapodást vagy az összehangolt magatartást érvényre juttassa, annak betartását a saját érdekkörében kikényszeríthesse, esetében ilyen lehetőség nincs, mivel a taxis vállalkozók által alkalmazott tarifára ráhatással nincs. Valós jogi és gazdasági érdek hiánya pedig kizárja a megállapodásban vagy annak megkötésében való motivációt. Álláspontja szerint az alperesi határozat és az azt megerősítő elsőfokú ítélet is alapvetően téves, koncepciózus beállításba helyezi a vizsgálattal érintett vállalkozások között lefolytatott 2002. évi megbeszéléseket. A vizsgálat során valamennyi érintett egybehangozóan állította, hogy ezek a megbeszélések kizárólag arra irányultak, hogy a taxi szolgáltatás ára, díjai, hatóságilag szabályozott árak legyenek. Ezek a megbeszélések döntően az erre hivatott érdekképviselői szerv kereteiben folytak, amelynek azonban nem tagja. Az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a díjemelések valós indokát, hiszen köztudomású tény volt, hogy az üzemanyag adótartalma számottevő mértékben emelkedett, ezért a díjemeléseknek néhány napos eltéréssel, való egybeesése nem valamiféle kartell megállapodás eredménye, hanem annak az egyértelmű gazdasági kényszernek a következménye, ami a taxis szolgáltatáshoz elengedhetetlen üzemanyagár emelésből következett. Nem tulajdonított az elsőfokú bíróság jelentőséget az alperes korábbi Vj-80/1991. számú határozatában írtaknak. A kialakult versenyjogi gyakorlat egységes abban, hogy amennyiben a vizsgált magatartások és döntések mögött valamely, mindegyik piaci szereplőt azonosan érintő külső változásra adott objektív válasz húzódik meg, úgy az jogilag párhuzamos magatartásnak minősül. Ez pedig nem tiltott a Tpvt. 11.§-ának (1) bekezdése értelmében, vagyis versenyjogi konzekvenciája nem lehet. Hivatkozott arra, hogy az összehangolt és párhuzamos magatartás elhatárolása jogkérdés, amelyhez szakértő igénybevétele nem szükséges. A perben eljáró szakértő is megállapította a felperesek által előadott tényezők a fennforgását, ennek ellenére az elsőfokú bíróság a szakvéleményt nem tényleges jelentéstartalma alapján értékelte. Minden alapot nélkülöző az az ítéleti megállapítás, hogy a szakvélemény a felperesek közötti összehangolt magatartást bizonyítja. Az áremelés a fogyasztók érdekeit szolgálta a rövid távú fuvarok teljesítése körében, így az a Tpvt. 17.§-ában (1) bekezdés b) pontja alapján mentesül. Az enyhítő körülmények előadása mellett a bírság mérséklését

tartotta indokoltnak azzal, hogy a részéről értékelni kért tényeket az elsőfokú bíróság nem vizsgálta.

A II.r., III.r. és VI.r. felperesek közösen előterjesztett fellebbezésükben az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és jogsértés hiányában a versenyfelügyeleti eljárás megszüntetését, avagy az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra való utasítását kérték. Álláspontjuk szerint a vizsgálók -mivel az általuk megszerzett és elvitt iratok kiválogatása nem vitásan változtatás a dolgok meglévő állapotán, amely meghaladja a passzív szemlélődés szándékát - a Tpvt. 65/A.§-ának megfeleltethető magatartást tanúsítottak. Ezért tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság, miszerint a versenyhivatal vizsgálói a Tpvt. 65.§-a szerinti helyszíni szemlét tartottak. A jogsértés körében arra hivatkoztak, nyilvánvalóan lehetőségük volt, hogy a taxis kamara ülésén részt vegyenek és hangot adjanak álláspontjuknak. Ténylegesen csak megkíséreltek igazodni ahhoz, hogy az üzemanyag jövedéki tartalma az árakban is érvényesüljön. A fuvarozási tevékenységet folyamatosan ellátó taxis vállalkozók e kényszerítő hatásnak voltak kitéve, ami azonban nem minősül összehangolt magatartásnak. Elvi jelentőséget tulajdonítva hivatkoztak a Versenytanács Vj-80/1991. számú határozatára, amelyet a Fővárosi Bíróság ítéletével megváltoztatott és az öt taxis társaság magatartása mentesült a versenyjogi tilalom alól. Ezért tévedett az elsőfokú bíróság, amikor nem azt állapította meg, hogy a Tpvt. 16. és 17.§-ai szerint a mentesülés feltételei fennállnak. Álláspontjuk szerint a perbe bevont szakértő jogkérdésben foglalt állást, ami azonban nem tartozik a kompetenciájába, ezért az az ítéleti döntés alapját sem képezheti.

A IV.r. felperes részletes indokolás nélkül előterjesztett fellebbezésében a kereseti kérelmének megfelelően az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását kérte arra hivatkozva, hogy a jogszabály adta keretek között a maximum szerinti ár alkalmazása gazdasági kényszerűségből fakadt, nem pedig a konkurens cégekkel való összebeszélésből.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával az V.r. felperes keresetének is az elutasítását kérte, mert tévedett a Fővárosi Bíróság, amikor azt állapította meg, hogy az V.r. felperes vonatkozásában semmiféle tény vagy bizonyíték nem támasztotta alá a megbeszéléseken való részvételt, vagy összehangolt magatartás tanúsítását. Az elsőfokú bíróságnak az egyes határozati pontokból levont következtetései megalapozatlanok; ezekkel összefüggésben részletezve kifejtette álláspontját.

A V.r. felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet rá vonatkozó részének a helybenhagyását kérte.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében részletesen kifejtette jogi érveit a felperesi fellebbezésekre vonatkozóan. A vizsgálók eljárási cselekményével összefüggésben többek közt hivatkozott az I.r. felperesnél 2002. augusztus 30-án tartott helyszíni szemléről szóló jegyzőkönyvre, amely alapján egyértelmű, hogy nem kutatásról volt szó hanem szemléről, melynek keretében egy igazgatósági tag telefonon adott engedélyének segítségével jutottak a vizsgálók az általuk szükségesnek tartott dokumentumokhoz. A Tpvt. 11.§-ába ütköző jogsértés megállapíthatósága

szempontjából relevanciával nem bír, hogy milyen érdekek alapján vettek részt a vállalkozások az alapidj emelésére irányuló megállapodásban. A felperesek az alapidjemeléstről, és nem a hatósági szabályozás szükségességéről tárgyaltak. A párhuzamos magatartásra vonatkozó felperesi érvelések az üzemanyagár növekedésével összefüggésben nem voltak alkalmasak a rendelkezésre álló, jogsértést alátámasztó bizonyítékok tartalmának az összehangolt magatartáson túlmenően való átértelmezésére. A kirendelt szakértő is egyértelműen arra az álláspontra helyezkedett, hogy az üzemanyagár emelés nem lehetett az egységes alapidj növelés oka. A felperesek semmilyen ésszerű magyarázatot nem adtak arra nézve, hogy az üzemanyagár növekedése miért az alapidjmelésben tükröződött, miközben annak ténylegesen az üzemanyagfüggő kilométerdíj emelésben kellett volna megmutatkoznia. Kiemelte, hogy a R. azt a díjszintet határozza meg, amely fölé a taxis vállalkozások nem mehetnek. Nem zárja ki azonban az árversenyt, hanem a fogyasztók érdekeinek védelme miatt egy meglehetősen magas határt szab a szabadon kialakított áraknak. A R. nem ír elő semmilyen magatartást, kötelező árszintet az abban rögzített maximumok alatt, így kellő nagyságú teret hagyott a piaci szereplők árdöntéseinek. Az eljárás során hatályos Tpv. szerint a mentesítést külön kérelmezni kell, és egyértelmű a Tpv. 17.§-a alapján, hogy az (1) bekezdésben felsorolt valamennyi körülménynek meg kell felelni, nem elegendő az egyik pontnak való állítólagos megfelelés. A Tpv. 20.§-a alapján a felpereseknek kellett volna bizonyítania mind a négy feltétel teljesülését, azonban ezen kötelezettségüknek nem tettek eleget. Utalt arra, hogy az I.r. felperes terhére kiszabott bírság csökkentésének nincs helye, mivel csak aktív szerepének hiányára hivatkozott, ez azonban ellentétes a rendelkezésre álló iratok alapján megállapítottakkal.

Az I.r., II.r., III.r. IV.r. és VI.r. felperesek fellebbezése nem alapos, az alperes fellebbezése - az alábbiak szerint - alapos.

A másodfokú bíróság a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 253.§-ának (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően vizsgálta az elsőfokú bíróság ítéletét. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a szükséges körben az ügy megítélése szempontjából releváns tényállást feltárta, azonban az V.r. felperes vonatkozásában téves következtetésre jutott, e körben döntésével a Fővárosi Ítéletábla - az alábbiak szerint - a nem értett egyet.

Az elsőfokú bíróság által az egyes határozati pontokból kiragadott részletek és az ítéletében ennek alapján levont következtetések semmilyen módon nem cáfolják az V.r. felperes jogsértő magatartását. Tévedett ezért az elsőfokú bíróság, amikor az V.r. felperessel szemben a versenyfelügyeleti eljárás megszüntetéséről határozott. A másodfokú bíróság egyetértett az alperes fellebbezésében kifejtettekkel, figyelemmel arra is, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok egyértelműen alátámasztják és igazolják a versenyhatósági megállapítások jogszerűségét a következők szerint.

A határozat 26. pontjában szereplő állítást maga az V.r. felperes tette (Vj-114/2002/26. számú irat), így nem értelmezhető az az elsőfokú megállapítás, hogy további bizonyítást kellett volna e körben az alperesnek eszközölnie. Nem vitatottan a határozat 32. pontjában is az szerepel, hogy V.r. felperes nem vett részt a tarifa-kupán, ez azonban nem cáfolja jogsértése tényét, mert ezzel szemben részt vett a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara keretén belül tevékenykedő Taxis Szakmai Kollégium

megbeszélésein, ahol többször is szó esett az alapidíjról. Tényként, hogy az V.r. felperes 2002. júniusában hajtotta végre az áremelést, de ez a lépése is a jogsértést bizonyítja, mint ahogy arra az alperes is utalt, mert a határozat 34. pontjában idézett jegyzőkönyv tanúsága szerint a 2002-es emelést annak kell kezdenie, aki 2001-ben a közös megegyezés ellenére nem lépte azt meg (az V.r. felperes volt ilyen társaság). A határozat 45. pontja ismerteti az V.r. felperesi nyilatkozatot, amely szerint csak tagi kötelezettségének tett eleget, amikor a kamarai üléseken megjelent. Részvétele azonban a jogsértést támasztja alá, hiszen itt többször is szó esett az alapidíjról. Versenyjogi követelmény az, miszerint a vállalkozásoknak önállóan kell piaci döntéseiket meghozniuk, ami kizárja, hogy a jogsértés megállapítása nélkül vehessenek részt olyan megbeszéléseken, ahol szóba kerülnek a versenytársak által alkalmazni kívánt árak. A Tpvt. nem rendelkezik arról, hogy a Tpvt. 11.§-ába ütköző magatartás mentesülne a tilalom alól azon körülmény folytán, hogy valamely vállalkozás az érdekvédelmi testületi ülésen való megjelenésével tagi kötelezettségének tesz eleget. Téves a Fővárosi Bíróság ítéletének az a megállapítása is, hogy az alperes az V.r. felperes vonatkozásában nem tárt fel más szolgáltatóval folytatott tárgyalásokat, hiszen a határozat 45. pontjának az ítéletben kiemelt mondata ténylegesen az V.r. felperesi védekezés volt a vizsgálat során. Ezzel szemben az került megállapításra, hogy 2002. március 16. és 18. között az V.r. felperes és a City Taxi között tárgyalás volt. Ennek írásos bizonyítéka a Vj-114/2002/5/9. számon elfekvő email. Ennek tartalma szerint az V.r. felperes törvényes képviselője „nem zárkozott el az együttműködéstől”. Mindezen tények és körülmények ismeretében nem foghatott helyt az elsőfokú bíróságnak az a megállapítása, hogy nem bizonyított, hogy az V.r. felperes részt vett volna két és többoldalú egyeztetéseken. Az V. r. felperes tehát részben részt vett olyan rendezvényen ahol az alapidj egységes (összegre való) megemeléséről, annak szükségességéről tárgyaltak, részben azon rendezvényekről és megbeszélésekről tájékoztatták, melyeken nem vett részt, és el nem határolódva elsőként emelte alapidját a 300 forintos mértékre. Ez a magatartása azonos megítélés alá esik a többi vállalkozóéval.

Ezért a Fővárosi Ítéletábla az alperesi fellebbezéssel érintett részében megváltoztatta az elsőfokú bíróság ítéletét és az V.r. felperes keresetét is elutasította.

Ezt meghaladóan a másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 206.§-ában foglaltaknak megfelelően értékelt, mérlegelte a rendelkezésre álló peradatokat, melyek alapján megalapozottan utasította el a felperesek keresetét. A felperesek terhére rótt jogsértés és emiatti szankcionálás szempontjából döntését megalapozó elsőfokú ítéleti következtetések megfelelnek a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseknek, ezért az elsőfokú ítélet okfejtésével a másodfokú bíróság egyetértett.

A felperesek részéről a vizsgálattal és bizonyítékok felhasználhatóságával kapcsolatosan kifogásoltak az ügy érdemét nem érintették, és nem tették jogszerűtlenné a versenyhatóság eljárását. A Tpvt. pontosan körülhatárolja azokat a jogosítványokat, amelyek gyakorlásával a vizsgáló eleget tehet a tényállás megállapítási tisztázási kötelezettségének, míg a vizsgálati eszközöket a Tpvt. 65.§-a, a bírói engedélyhez kötött kényszerintézkedés jellegű cselekményeket pedig a Tpvt. 65/A.§-a tartalmazza. A vizsgálat során a hatóság helyszíni szemlét tartott, iratokról

másolatokat készített, okiratokat vett birtokba, ügyfeleket nyilatkoztatott, tanúkat hallgatott meg, adatokat, információkat kért és szerzett be. A Tpv. 65.§-a szerinti szemle során a dokumentumok beszerzése és megismerése, azok lefoglalása, valamint felhasználása jelen ügyben jogszerű volt. A felperesek semmilyen konkrétummal nem bizonyították, hogy a vizsgálók részéről nem szemlére, hanem önhatalmú kutatásra került volna sor. A Tpv. 66.§-a szerint a vizsgálók cselekményei nem korlátozódnak szemlélődésre, hanem aktív közreműködést engednek meg (ezt mutatja a jogszabályi rendelkezés megszövegezése is: pl. betekinteni, belépni, tájékozódni, birtokba venni, másolatot készíteni). A helyszínekre való belépés és az iratokba való betekintés nem szűkíthető le arra, hogy az a vizsgáló részéről csak passzív magatartásban merülhetne ki. A vizsgálat során eszközölt eljárási cselekmények nem álltak ellentétben az alkalmazott jogszabályi előírásokkal, és megfeleltek a Tpv. szerinti célhoz kötöttségnek. Így nem volt elfogadható a felperesek azon érvelése, hogy a versenyhatóság a lefolytatott vizsgálatkor túlterjeszkedett a Tpv. 65.§-a szerint biztosított kereteken és ténylegesen kutatást végzett.

A verseny tisztaságának követelménye kizár minden olyan közvetlen, vagy közvetett kapcsolatot a piaci szereplők között, amelynek célja, vagy hatása a versenytársak piaci magatartásának befolyásolása, vagy a követendő magatartás feltárása a versenytársak előtt. A másodfokú bíróság bizonyítottan találta, hogy a 2002 tavaszán megtartott megbeszéléseken a felperesek áregyeztetést folytattak, egységes áremelést szorgalmaztak, az alapidj bevezetéséről tárgyaltak, és bár írásbeli megállapodás e körben nem született, de az árki alakítás tekintetében akarategység jött létre közöttük. Ezt bizonyítja a 2002. június 17. és július 15. között egységesen 300 forintban megállapított személyi taxi szolgáltatás alapidja.

A 2002. nyári áremelést megelőző felperesek közötti találkozások egymásutánisága mutatja, hogy folyamatos kapcsolattartás állt fenn és a megbeszélések, egyeztetések során az esedékes alapidj emelést közös elhatározásból következetesen átgondolták, megvitatták. A felperesek alaptalanul hivatkoztak arra, hogy az alperes - a jelen ügyben jogszerűen felhasznált bizonyítékokban foglaltakat - félremagyarázta, valamint a közöttük lévő két- és többoldalú tárgyalásokon elhangzottakat tévesen értelmezte. Az alperes a határozatában rögzítette az érintett piac és a vállalkozások működésével kapcsolatban feltárt releváns tényeket, valamint az egyeztetések céljával összefüggésben a felperesek által megjelölt egyéb körülményeket is. A feltárt és értékelt bizonyítékokkal szemben a felpereseknek a gazdasági ésszerűség (benzinár jövedéki adótartalmának emelése) és indokoltság (a R. alkalmazhatósága) körében tett hivatkozásai a versenyhatóság és az elsőfokú bíróság részéről is kiemelt összefüggésekkel szemben nem támasztják alá, hogy a vállalkozások egymástól függetlenül határozták meg piaci magatartásukat. A perben beszerzett szakvéleményben rögzített szakértői megállapítások is ezt erősítették meg. Ténylegesen azonban a megbeszélések témájának és a 2002. március második felében tanúsított árki alakítási magatartással kapcsolatos tényeknek a feltárása, kétséget kizáró és az elsőfokú bíróság által is elfogadott bizonyítása önmagában elegendő volt, a szakvélemény nélkül is a jogsértő magatartás megállapításához és a felperesek elmarasztalásához.

Az alperes feltárta és értékelte a verseny-jogsértőnek tartott felperesi magatartásokat, az azokat befolyásoló tényezőket, és a vizsgálat alá vontak részéről érdemi védekezésként előadottakat; mindezekkel kapcsolatban határozata a versenyhatóság okfejtését és az abból levont következtetéseket tartalmazza. Az alperes kifejtette arra vonatkozó álláspontját is, hogy miért nem fogadta el az érdemi védekezésben foglaltakat a felperesek által tanúsított magatartások ésszerű magyarázataként. A Fővárosi Ítéltábla az alperes, illetve az elsőfokú bíróság komplex értékelésével egyetértett és ezért annak részletes megismétlését nem tartotta szükségesnek.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az alperes által beszerzett bizonyítékokban foglaltakat megdöntő tényeket a felperesek nem bizonyítottak, a versenyhatóság döntését, valamint az elsőfokú ítéletnek a jogsértéssel összefüggésben tett megállapításait cáfoló vagy gyengítő érveket sem tudtak igazolni, és az eljárás folyamán hangsúlyozottan előadottakon túl ilyet a fellebbezésükben sem tártak fel. A fentebb rögzítettek együttesen alátámasztják, hogy a felperesek egymás között kialakított viszonyát és az ennek keretében tett lépéseiket nem lehet jogszerűen tanúsított párhuzamos magatartásnak minősíteni. A felperesek közti kapcsolatfelvétel, egyeztetés, információk, áremeléssel összefüggő elképzelések egymással való megosztása együttesen és összességében is piacfelosztó célzatú és hatást kiváltó volt.

Az elsőfokú bíróság az alperessel egyezően helytállóan állapította meg a Tpv. 11.§-ába ütköző jogsértést, amely az alaptörvény egységes megemelésében állt. A vállalkozásoknak a saját maguk által követendő magatartásuknak a feltárása, avagy az áremeléssel kapcsolatosan tervezett lépéseiknek egy másik, versenyben álló vállalkozás tudomására hozása tilalmazott. Ezzel szemben nem nyert igazolást a felperesi magatartások versenyjogilag elfogadható indoka. A mentesülés négy együttes konjunktív feltételének fennálltát a felperesek se nem állították (Tpv. 17.§), se nem bizonyították (Tpv. 20.§), így az általuk hivatkozott Vj-80/1991. számú versenyhatósági döntés tárgyában hozott bírósági ítélet relevanciával nem bírt.

A felperesek terhére rótt és megállapított jogsértő magatartások miatt indokolt volt velük szemben a szankció alkalmazása, ezt a határozat bíróságra vonatkozó részében felsorolt érvek egyértelműen alátámasztják. A Tpv. 78.§-ának (1) bekezdése adja meg a bíróság kiszabás jogi alapját és a bíróság felső keretét azzal, hogy a jogalkotó a (2) bekezdésben adta meg azokat a szempontokat, amelyek vizsgálata szükséges a bíróság mértékének meghatározásakor, és amelyek értékelése elengedhetetlen a jogsértéssel arányban álló szankció megállapításához.

Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az alperes a bíróság alkalmazása, és annak mértékének meghatározása során sem anyagi jogi, sem súlyos eljárásjogi jogsértést nem követett el. Az alperesi határozatból és az elsőfokú bíróság ítéletéből, annak tömör megfogalmazása ellenére a feltárt tényállás és az ítéleti okfejtésre tekintettel a mérlegelés okszerűsége kitűnik.

Az alperes nem lépte túl a Tpv. 78.§-ának (1) bekezdése szerinti törvényi maximumot (a vállalkozások előző üzleti évben elért nettó árbevételének 10%-át), valamint megjelölte, hogy mi alapján súlyozta a Tpv. 78.§-ának (2) bekezdése szerinti szempontokat, a konkrét ügyben feltárt és figyelembe vett körülményeket a

bírságösszegek meghatározásánál. A perbeli közigazgatási határozat alapjául szolgáló jogsértést befolyásoló körülmények mérlegelésként, valamint az elérni kívánt célt és az elkövetett jogsértő magatartás súlyát, hatását, eredményét, a vállalkozások ehhez való viszonyulását, mint a bírságösszegre hatással lévő tényezőket a versenyhatóság mérlegelte. Az I.r. felperes részéről előadottakat a határozat 29-34. pontjaiban megállapítottak egyértelműen cáfolják, ezért indokoltan vette figyelembe az alperes a bírság összegét növelő súlyosító körülményként, hogy a 2002. évi díjemelést megelőző megbeszélések megszervezésében aktív és vezető szerepet vállalt. A versenykorlátozást megvalósító és a Tpvt. elveit és célját sértő jogellenes magatartástól elrettentő, illetőleg az ilyen jellegű cselekménytől visszatartó erővel bíró jelentős összegű bírságok az alperes által értékelt körülmények mellett nem tekinthetők eltúlzottnak.

A fentiekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253.§-ának (2) és (3) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott rendelkezéseit nem érintve, fellebbezéssel támadott rendelkezéseit megváltoztatta és az V.r. felperes keresetét is elutasította, egyebekben az elsőfokú ítéletet - a kereseti illeték viseléséről való rendelkezés helyesbítésével - helybenhagyta.

Észlelte ugyanis a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság annak ellenére, hogy bár a kartell-ügyben hozott határozat jogszerűségét a felperesek által benyújtott keresetek alapján egy perben kell elbírálni, azonban ez nem eredményez egységes pertársaságot, mégis úgy rendelkezett, hogy a pervesztes felperesek egyetemlegesen kötelesek viselni a kereseti illetéket. A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253.§-ának (3) bekezdése alapján és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 13.§-ának (2) bekezdése szerint akként határozott, hogy a pervesztes felperesek külön-külön kötelesek viselni a kereseti illetéket.

A másodfokú bíróság a pervesztes felpereseket a Pp. 78.§-ának (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes másodfokú - illetve az V.r. felperest az együttes első- és másodfokú - perköltségének a megfizetésére, továbbá az IM rendelet 13.§-ának (2) bekezdése alapján a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési illeték viselésére (egységes pertársaság hiányában külön-külön), melynek mértékét az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39.§-ának (3) bekezdése - alkalmazandó - c) pontja és 46.§-ának (1) bekezdése alapján határozta meg.

Budapest, 2011. évi április hó 27. napján

Borsainé dr. Tóth Erzsébet sk. a tanács elnöke, dr. Bacsza Andrea sk. előadó bíró, dr. Vitál-Eigner Beáta sk. bíró